

СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд на **Диляр Тунжер Актюрк**

На тема:

Междукултурна вариативност на тревожността от смъртта, тревожността като личностна черта и безнадежността при медици

(Турция-България)

От проф. Ваня Матанова, д.пс.н.

Дисертационният труд е посветен на тема, която е владеела умовете на хората векове, която и до сега е актуална и вълнуваща. Смъртта е основна реалност в живота на човека, толкова реална колкото е и самият живот. Тя е екзистенциален феномен във всички времена и култури. Дисертантката разглежда този феномен от различни гледни точки: философска, екзистенциална, хуманистична, като психичен феномен, през историческия процес и през различни религии-християнство, юдаизъм и ислям.

Дисертационният труд на Диляр Актюрк е представен на 151 страници. В структурно отношение е разделен на увод, четири глави, заключение, препоръки и библиография от 220 източника.

Високите теоретични компетентности на Диляр Актюрк й позволяват да очертае теоретична рамка и да планира и осъществи кроскултурно емпирично изследване. Емпиричното изследване е добре планирано и прецизно осъществено. Хипотезите, целта, задачите, извадките и диагностичния инструментариум са описани ясно и точно. Специално внимание е отделено на подходите за справяне с тревожността от смъртта.

Анализът на емпиричните данни дават основание на дисертантката да установи различия между средното ниво на тревожността от смъртта при Българската и Турската група, което е статистически незначимо. Както правилно отбелязва Актюрк, близките нива на тревожността от смъртта показва универсалния характер на феномена смърт и равенството на смъртта.

Установява се също, че нивото на тревожността като личностна черта на Българската група медици е по-ниско от нивото на Турската група, като разликата е статистически значима. Дисертантката обяснява това с различията на двете държави - геополитически, социо-икономически, социокултурни и религиозни.

Разликата между средното ниво на безнадеждност при изследваните групи е статистически незначима, като средната в Турската група е по-висока от средната на Българската.

Между тревожността като личностна черта и безнадеждността, както и между тревожността като личностна черта и тревожността от смъртта има ниска положителна корелативната връзка. Получените резултати категорично показват, че честата среща със смъртта оказва влияние върху понижаване на тревожността от смъртта при медиците.

На основата на получените емпирични данни Диляр Актюрк оформя препоръки, касаещи четири конкретни предложения за обучението и професионалната реализация на медиците в двете държави, което оформя приложната стойност на представения дисертационен труд. Основната цел на тези препоръки е грижата за психичното здраве и функциониране на медици.

Заклучение

Имайки предвид отличните теоретични познания на Диляр Актюрк, способността ѝ да планира и осъществява кроскултурно емпирично изследване и да анализира емпирични данни, с убеденост препоръчвам на Уважаемото Научно Жури да присъди на Диляр Актюрк

образователната и научна степен ДОКТОР по Психология-Клинична психология.

16.12.2018г.

Подпис:.....

(проф. Ваня Матанова, д.пс.н.)